



## Урачысты абход Сакавіковай гадавіны ў Нью Ёрку

У той час, калі на бацькаўшчыне бальшавікім пропаганда хвальшам і маной падгандзе імёны, даты і назовы да саракагодзідзі фіксынае беларуское дзяржавы — БССР, — якая праз дзвецы месяцаў будзе адзначацца саракагодзідзе звязуленыя на съвет, — Беларусы ў Захаднім съвеце, а сярод іх шматысячная грамада Беларусаў Амерыкі, адсвяткавалі запраўдныя ўгодкі запраўднага Вялікага Прынцыя, што зблылася ўвесну, у Сакавіку, а на ў лютым студзені.

У Амерыцы сёлета ўгодкі беларуское Незалежнасці асабліва плённыя й паказальнія. Знаёміца з усім матар'ялам давядзеніца бадай што на працягу даўжшага часу, бо ўсяго за раз на скончыці ды ўсяго яшчэ й на відаць.

24 сакавіка Віц-Прэзыдэнт Амерыкі Рычард Ніксон прыняў у сваім габінэце ў Капітолій беларускую дэлегацыю ў складзе Яго Высакапраасвяшчэнства Ўладыка Васілья, Архіепіскапа БАПЦ, і спадара К. Мярляка, старшыні ньюёркаўскага аддзелу БАЗА. У гэты дзень Уладыка Васіль прачытаў у Сенаце, перад адчыненнем паседжання, маліту з нагоды вялікага нацыянальнага съюта Беларускага Народу.

У гутарыцы зь беларускай дэлегацыяй Віц-Прэзыдэнт Ніксон выказаў сваю глыбокую надзею, што прыйдзе дзень, калі Беларусь будзе вольнай дзяржавай сярод іншых вольных народаў.

Таго-ж 24 сакавіка мэр места Нью Ёрку Роберт Вагнер прыняў у mestавай ратушы беларускую дэлегацыю ад БАЗА ды Згуртавання Беларуское Моладзі ў Амерыцы. Мэр Вагнер даручыў беларускую дэлегацыю праклямаць, якою з нагоды саракагодзідзе абвешчанія Незалежнасці БНР дзень 25 сакавіка 1958 году быў абвешчаны Беларускім Днём у Нью Ёрку з просьбай да ўсіх належна ўшанаваць гэтую нагоду. Беларуская дэлегацыя, із свайго боку, перадала мору — з адмысловай прысьвятай — выданую нядаўна Беларуска-Амерыканскім Задзіночаннем книгу дакументаў пад загалоўкам «Незалежнасць Беларусі, 25 сакавіка 1918 году». Сябры ЗБМА, у нацыянальных строхах, прышлілі меру Вагнеру нагрудны значак свае арганізацый.

Самая ўрачыстасць съвяткавання Сакавікова Акту адбылася ў Нью Ёрку, у нядзелю.

На прадэдадні, у суботу, праць ньюёркаўскую радыястанцыю WEVD, ад гадзіны 12.30 да 1.00 была перададзеная адмысловая программа, прысьвячаная ўгодкам Незалежнасці Беларусі. Праз радыё прамаўлялі таксама Ўладыка Васіль, гэн. Ф. Кушалі і старшыня БАЗА мэр. М. Кунінчіч.

У суботу 29 сакавіка ў катэдры Святоя Патрыяка, найбуйнейшай каталіцкай съвятині Амерыкі, а. Францыш Чарніўскі адслужыў урачыстую Багаслужбу пры лічным узделе Беларусаў Нью Ёрку і ваколіц.

У нядзелю 30 сакавіка ў беларускім Катэдralным Саборы Св. Кірылы Тураўскага Яго Высакапраасвяшчэнства Архіепіскапа Васіль у саслужэнні саборнага духавенства адслужыў съв. Літургію і Малебен за Беларусь.

У нядзелю пападні, у вадні з прыгожых заліў гатэлю «Білтмор» старшыня Акругове Управы БАЗА сп. К. Мярляк адчыніў урачыстую акадэмію. Прачытаўшы прывітальны ліст з Белага Дому, ён перадаў слова Прэзыдэнту Рады БНР інж. М. Абрамчыку.

У свайго прамове Прэзыдэнт Абрамчык, гаворачы пра наважанне змаганьне беларускага народу за ідэялі 25 Сакавіка, паразіўшы 40-я ўгодкі абвешчанія Незалежнасці з саракагодзідзем вайны беларускага народу з маскоўскім панівельнікамі. Гэта на першай нашай заўсяжнай вайне з Маскоўшчынай, сказаў Прэзыдэнт, мы маєм шмат прыкладаў гэткіх войнаў у нашай гісторыі (прыкл., Лівонскія), але цяпер мы не адны — з намі нашы арганічныя хаўрускіні, народы Цэнтральнай Эўропы, з намі Захад, які ўжо зразумеў панівельніцкую сутнасць бальшавізму, і Беларускі Народ выйдзе пераможцам з гэтага цяжкога змаганьня.

З прыгожай дэкламацый («Маліта да Жыровіцкага Масія Божа») Н. Арсеньевай виступіла на акадэміі сп.-чная Л. Рагула.

Мілае ўражанье зрабіў таксама «Танец красак», выкананы дзецьмі беларускага школы ў Нью-Брансвіку, а пад рыхтаваны сп.-чнай В. Кабушка (пры фэртагіні: сп.-чнай Г. Кабушка). Апрача гэтага, у мастацкую частку ўвайшли: гесені кампазыцыі праф. Эльзы Зубковіч, (таксама «Баркароля» з Баек Гофмана) «Офэнбаха», пры ейнім же акампандымэнте, у выкананні сп.-чні А. Маркоўскай, ды дзіве песні ў выкананні сп.-чні К. Ярашэвіч (арыя з «Рыголетто») і «Калыханка» Э. Зубковіч.

На акадэміі прамаўлялі: прафэсар Нортэстэрнскага ўніверсітэту ў штаце Ілінойс Кенэт Коўлпру (ад імя ам-

басадара Кромвэла й ад імя Амэрыканскага Грамадзкага Камітэту для Замежных Сувязяў), кангрэсмен ад Нью Ёрку Францыс Дорн, судзьдзі Дж. Кокс і інш. (Некаторыя з прамоваў ды іншыя матар'ялы, звязаныя з угодкамі, будуть пазнейшым апублікаваныя.)

Сп. К. Мярляк, які вёў акадэмію, пазнаёміў усіх прысутных на залі з дастойнымі гасцямі, якія сваёй прысутнасцю ўзнавалі беларускую съвіта. Прымесна было вітаць волгаскімі прысутных на акадэміі старых беларускіх дзеячоў, удзельнікаў падзеі 1917—1920 гадоў. Да іх належалі: настайнік Язэп Гладкі, удзельнік Усебеларускага Кангрэсу ад беларускіх вайскавікоў; др. Я. Станкевіч, сябра віленскага дэлегацый ад Бела-

лэнд, Нью-Джэрзі. Дзень Беларускае Незалежнасці быў абвешчаны таксама ў штаце Огайо.

Пасля акадэміі адбылося прыняцце. У панядзелак 31 сакавіка ў Амэрыканскім Кангрэсе, з нагоды саракавых угод, быў абвешчаны Незалежнасці БНР, была прачытаная маліта за Беларусь. Маліту прачытаў а. Ф. Чарніўскі, які наведаў Вашынгтон разам із старшынём ЗБМА сп. В. Станкевічам. Беларускі дэлегацый быў прынятый ў Вашынгтоне кантрэміністрам Ф. Дорнам, а пасля маліты ў Кагрэсе сустэрэлася з іншымі кантрэміністрамі, сымпатыкамі беларускіх вызвольнасці справы.

Трэба сказаць, што вельмі шмат даўчачаў сакавіковых урачыстасцяў у



**ПРЕЗЫДЕНТ РАДЫ БЕЛАРУСКАЕ НА РОДНАЕ РЭСПУБЛКІ ІНЖ. МІКОЛА АБРАМЧЫК** прамаўляе на ўрачыстай Акадэміі 40-ой гадавіны абвешчанія Незалежнасці Беларусі ў Нью Ёрку



**САРАКАВІЯ ГАДАВІНА АБВЕШЧАНІНЯ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ БЕЛАРУСІ**

Урачыстая Акадэмія ў Нью Ёрку. Від на пярднюю часть залі.

рускага Нацыянальнага Камітэту, у Амэрыцы прычынілася (і будзе яшчэ дзельнікі абвешчанія акту Незалежнасці Беларусі; гэн. Францышак Кушаль, актыўны арганізатор беларускага вайсковага руху БНР, сп. Міхась Міцкевіч, супрацоўнік газеты «Вольная Беларусь» (1917), а. Хведар Данілюк, ахвіцар Слуцкага паўстання).

Сп. К. Мярляк, напрыканцы абходу, прачытаў таксама атрыманы ад палітычных і грамадзкіх дзеячоў Амерыкі вітальні Беларусаў з угодкамі Незалежнасці (гл. сьпіс у іншым месцы гэтага нумару).

Былі прачытаны таксама пракляманы цы Дня Беларускага Незалежнасці ў штатах: Нью Ёрк, Род Айленд, Мэры-

лэнд, Амэрыцы прычынілася (і будзе яшчэ дзельнікі абвешчанія акту Незалежнасці Беларусі; гэн. Францышак Кушаль, актыўны арганізатор беларускага вайсковага руху БНР, сп. Міхась Міцкевіч, супрацоўнік газеты «Вольная Беларусь» (1917), а. Хведар Данілюк, ахвіцар Слуцкага паўстання).

Пра водгукі амэрыканскіе й іншамоўные прэзыдыі на ўгодкі Незалежнасці БНР у ЗША будзе пададзена, спадзяемся, у вадным з наступных нумароў «Бацькаўшчыны», а таксама ў газэце «Беларусь».

А. Будзіч

## 25-га Сакавіка ў Кліўлендзе

Кліўлендзкі аддзел БАЗА адзначаў 40-ую ўгодкі абвешчанія Незалежнасці Беларускага Народнага Рэспублікі 30-га сакавіка.

Да съвяткавання калён'я рыхтавалася ўжо ад даўжшага часу, каб гэтым разам ўгодкі Сакавіка адзначыць больш урачысту.

Усе кангресмэны й санатары штату Огайі былі на толькі паніфэрмаваныя дзеячоў, але настайлікі ад беларускай спрэчкі.

Калі настайлікі ад беларускай спрэчкі на съвяткаванні запросілі, Каліяда адзначаў 40-ую ўгодкі абвешчанія Незалежнасці БНР — 30 сакавіка — быў Губэрнатаром праклямаваны Беларускім Днём у штаце Огайо.

У нядзелю 30 сакавіка съвяткаванні пачалося съв. Літургія ў царкве Цудатворнага Аброза Жыровіцкага Есцкага Маріі. У часе кітанаўні а. мітр. прат. М.

Макаровіч насыветліў вернікам важнасць гэтага съвяткавання і спраўдлівасць арганізацій, выдадзеных на ўгодкі Незалежнасці Беларусі, якія выдаюцца ў Амэрыцы.

Каліяда адзначаў 40-ую ўгодкі абвешчанія Незалежнасці БНР — 30 сакавіка — быў Губэрнатаром праклямаваны Беларускім Днём у штаце Огайо.

Сп. Васіль Пляскач з Дэтройту прачытаў реферат у ангельскай мове. Гэта быў прыгожы реферат з цікавым зъме-

## Пісьмовыя прывітанні

Апрача прывітальных прамоваў, сказанных на Акадэміі ў Нью Ёрку, быў атрыманы наступны пісьмовы прывітанні ад дзяржаўных кіраўнікоў, палітыкаў і грамадзкіх ды культурных дзеячаў Амерыкі:

The President of the United States,  
Averell Harriman, Governor, State of New York,  
Robert B. Meyner, Governor, State of New Jersey,  
Foster Furculo, Governor of the Commonwealth of Massachusetts,  
George M. Leader, Governor of The Commonwealth of Pennsylvania,  
Orville L. Freeman, Governor, State of Minnesota,  
John E. Davis, Governor, State of North Dakota,  
Abe Stark, President, City Council of New York,  
Richardson Dilworth, Mayor, City of Philadelphia,  
Albert V. Maniscalco, President Borough of Richmond,  
Chester W. Paulus, Mayor, City of New Brunswick,  
James J. Farlay, Assistant Commissioner, Borough of Manhattan,  
Harold Kolovsky, Acting Attorney General, State of New Jersey.

Jacob K. Javits, Senator of New York,  
Irving M. Ives, Senator of New York,  
Gordon Allott, Senator of Colorado,  
Henry Dworshak, Senator of Idaho,  
William E. Jenner, Senator of Indiana,  
Edward Martin, Senator of Pennsylvania,  
Karl E. Mundt, Senator of South Dakota,  
Hubert H. Humphrey, Senator of Minneapolis,  
J. Allen Frear, Jr., Senator of Delaware,  
Warren G. Magnuson, Senator of Washington,  
William Proxmire, Senator of Wisconsin,  
Allen J. Ellender, Senator of Louisiana,  
Dennis Chavez, Senator of New Mexico,  
John Sherman Cooper, Senator of Kentucky,  
Richard B. Russell, Senator of Georgia,  
Frederick G. Payne, Senator of Maine,  
Alexander Smith, Senator of New Jersey,  
A. Willis Robertson, Senator of Virginia.

Herbert Zelenko, Congressman of New York,  
William J. Green, Jr., Congressman of Pennsylvania,  
Vincent J. Dellenay, Congressman of New Jersey,  
Abraham J. Multer, Congressman of New York,  
John H. Ray, Congressman of New York,  
Alfred E. Santangelo, Congressman of New York,  
Ivor D. Fenton, Congressman of Pennsylvania,  
Eugene J. Keogh, Congressman of New York,  
W. R. Poage, Congressman of Texas,  
J. L. Pilcher, Congressman of Georgia,  
Ralph J. Scott, Congressman of Carolina,  
Geo. S. Long, Congressman of Louisiana,  
Hugh Scott, Congressman of Pennsylvania,  
Charles E. Bennett, Congressman of Florida,  
Ray J. Madden, Congressman of Indiana,  
Phil Weaver, Congressman of Nebraska,  
George Huddleston, Jr., Congressman of Alabama,  
Edward J. Robeson, Jr., Congressman of Virginia,  
A. L. Miller, Congressman of Nebraska,  
Williard S. Curtin, Congressman of Pennsylvania,  
Frank J. Becker, Congressman of New York,  
Lester Holzman, Congressman of New York,  
Joe Holt, Congressman of California,  
Clement J. Zablocki, Congressman of Wisconsin,  
Peter Frelinghuysen, Congressman of New Jersey,  
Peter W. Rodino, Jr., Congressman of New Jersey,  
Hugh J. Addonizio, Congressman of New Jersey,  
Frederick R. Coudert, J., Congressman of New York,  
Florence P. Dwyer, Congressman of New Jersey,  
Robert W. Kean, Congressman of New Jersey,  
Milton W. Glenn, Congressman of New Jersey.

Archibald Douglas, Jr., Assembleyman of New York,  
Francis W. Doheny, Assembleyman of New York.

Frederick H. Boland, Permanent Representative of Permanent Mission of Ireland to the United Nations,  
Ambassador Emilio Arenales, Mission Permanente de Guatemala,  
Sawanarong, Ambassador of Laos,  
Ambassador Esin, Turkish Permanent Mission to the United Nations.

Edward L. Freers, Director Office of Eastern European Affairs  
Department of State,  
William L. Clark, Assistant Director, United States Inform. Agency,  
Joseph T. Kendrick, Jr., Dept. of State,  
Nathaniel Davis, USSR Affairs, Department of State,  
E. P. Bouchard District Director, Immigration and Naturalization Serv.,  
Johannes Kaiv, Acting Consul General of Estonia,  
Albert B. Herman, Director Republican National Committee,

George Meany, President, American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations,

John W. Nason, Foreign Policy Association,  
Reginald T. Townsend, Vice President, American Committee for Liberat.,  
B. M. Mc Kelway, Editor, The Evening Star - The Sunday Star, Washington.

Villis Masens, Chairman, Assembly of Captive European Nations,  
James G. Mandalian, editor The Armenian Review,  
B. E. Kuniholm, Director, American Committee for

## Малітва за Беларусь у Амэрыканскім Кангрэсе

31 сакавіка 1958 году а. Ф. Чарняўскі прачытаў у Амэрыканскім Кангрэсе малітву з нагоды 40-ой гадавіны адвешчанія Незалежнасці Беларусі. "Congressional Record", Vol. 104, p. 5183 адпаведна дакументаваў гэтую падзею. У ім напісано:

"Палата Рэпрэзентантаў зыбралася а 12-ай гадзіне дня.

Айцец Францішак Чарняўскі з Когоса, штат Нью Ёрк, сказаў гэткую малітву:

"Войча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Тваё, прыдзі валаадства Тваё, будзь воля Тваё, як на небе, гэтак на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сяняня. И даруй нам грехі нашыя, як і мы дароўаем віноўнікам нашым. И ня ўводзь нас у спакусу, але монім Цябе, будзь літасцівы да нас, да збаду нас ад злога. Амэн!"



БЕЛАРУСКАЯ ДЭЛЕГАЦІЯ У АМЭРЫКАНСКІМ КАНГРЭСЕ

Зь лева на права: Айцец Францішак Чарняўскі, Кангрэсмен Ф. Дорн і Вячеслав Станкевіч, старшыня ЗБМА апушкаючы Кангрэс пасылья малітвы за Беларусь

## Саракагодзьдзе БНР у Чыкаго

40-годзьдзе заснаванія Беларускай Народнай Рэспублікі адзначылі Беларусы м. Чыкаго й вакол'яй вельмі падзеяна і ўрачыста. Арганізацыя ўрачыстасці займаўся адумысны съвяткаўальны камітэт у складзе сп. сп. Антон Бяленіс — старшыня, В. Пануцківіч — сакретар, П. Брушкевіч — скарнік, М. Махніч, К. Ноўкі, Д. Шварфоль і В. Пунтус — сябры. Ад імя камітэту ў адніх існуючых у Чыкаго беларускіх арганізацыях быў разасланы ў мясцовую амэрыканскую прэсу адпаведны матарыял аб нашай нацыянальнай урачыстасці. Цэлы рад тутэйшых газетаў, як «Дэйлі Ноў», «Чыкаго Амэрыкан», «Дзеніткі Зьвінкові», «Дзенінк Чыкагові», «Украінскіе життя», «Драўгас» і інш. памяшылі 25 сакавіке инфарманті аб 40-годзьдзі з дні адвешчанія Беларускай Народнай Рэспублікі незалежнай дзиржанай і аб беларускім вызволеніем змаганіні з маскоўскім бальшавізмам за сваю незалежнасць. Губернатар Штата Ілійной абвесціў 25 сакавіка 1958 г. Беларускім нацыянальным Святым у Штате Ілійной.

Пасылья сэв. Літургіі адбылося яшчэ ўрачыстае набажэнства за беларускі народ і ягонае вызваленіе, якое закончылася гімнам «Многі лета» ў чэсьць беларускага народу і БНР ды песьняй малітвой «Магутны Божа». З нагоды так вялікай нацыянальнай урачыстасці мністія Беларусы прыступілі да сяствота Прывічансія...

Хутка пасылья царкоўных урачыстасцяў і малітваў, а гэдзінне 3-й плаудні ўзілі аўтакаскій моладзі. Адбылася даўнейшая праграма, пайменна нацыянальная Акадэмія з багатай мастацкай часткай.

Акадэмію ўшанаваў сваёй прысутнасцю абет ордону Бэндзіктынаў з сваімі духавенствам, а таксама прадстаўнікі ад розных нацыянальнасцяў. Пасылья адсэпявання амэрыканскага нацыянальнага гімну, выкананага сп. Надзея Градэ над акампаньментам праф. М. Куліковіча адакадеміі ў Чыкаго 30 сакавіка. Гэтыя самыя інфармацыі ён пайтэрый у суботу 29 сакавіка, а прадстаўнік ад съвяткаўальнага Камітэту сп. Пунтус выступаў з патріятычнай прамовай, у якой схарактарызаваў баявыя шляхи Беларускага народу на працягу мінулых 40 гадоў з ворагамі беларускай незалежнасці. Своею прамову сп. Пунтус яшчэ пайтэрый 30 сакавіка на іншай чыкаскай радыёстанцыі — на радыёгадзіне ім Я. Варонкі.

Таго-ж самага дня, 30 сакавіка, а гадзіні 10-й шматлікі Беларусы, так

праваслаўныя, як і каталікі сабралися ў Беларускай Царкве сэв. Спаса ў Чыкаго на ўрачыстую літургію ѹ мальбю за беларускі народ. Пад чароўнім напевы царкоўнага хору праф. Куліковіча з узделем сп. Надзея Градэ, сэв. літургію правіў а. праф. др. Янка Тарасэвіч, які сказаў патріятычнае казанье з нагоды 40 годзьдзя Вілікага Сакавіка, спаслачкою сымбалічнае супаданье гэтага дня адвешчанія БНР свободай дзяржавы з царкоўным съвятам Адвешчанія Дзеевы Марыі ў нараджэнні Хрыста-Збавцы. Зь вялікім царкоўным мастацтвам съплюваў Апостала слáйны іш артысты-бас сп. Іваноў.

Пасылья сэв. Літургіі адбылося яшчэ ўрачыстае набажэнства за беларускі народ і ягонае вызваленіе, якое закончылася гімнам «Многі лета» ў чэсьць беларускага народу і БНР ды песьняй малітвой «Магутны Божа». З нагоды так вялікай нацыянальнай урачыстасці мністія Беларусы прыступілі да сяствота Прывічансія...

Хутка пасылья царкоўных урачыстасцяў і малітваў, а гэдзінне 3-й плаудні ўзілі аўтакаскій моладзі. Адбылася даўнейшая праграма, пайменна нацыянальная Акадэмія з багатай мастацкай часткай.

Акадэмію ўшанаваў сваёй прысутнасцю абет ордону Бэндзіктынаў з сваімі духавенствам, а таксама прадстаўнікі ад розных нацыянальнасцяў. Пасылья адсэпявання амэрыканскага нацыянальнага гімну, выкананага сп. Надзея Градэ над акампаньментом праф. М. Куліковіча адакадеміі ў Чыкаго 30 сакавіка. Гэтыя самыя інфармацыі ён пайтэрый у суботу 29 сакавіка, а прадстаўнік ад съвяткаўальнага Камітэту сп. Пунтус выступаў з патріятычнай прамовай, у якой схарактарызаваў баявыя шляхи Беларускага народу на працягу мінулых 40 гадоў з ворагамі беларускай незалежнасці. Своею прамову сп. Пунтус яшчэ пайтэрый 30 сакавіка на іншай чыкаскай радыёстанцыі — на радыёгадзіне ім Я. Варонкі.

Таго-ж самага дня, 30 сакавіка, а гадзіні 10-й шматлікі Беларусы, так

## Дзень 25-га Сакавіка ў Дэтройце

Адззел БАЗА ў Дэтройт аздзначыў надзвычайна ўрачыста 40-я ўгодкі адвешчанія Незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, наладзіўшы съвяточную акадэмію, прысьвечаную векапомніку Сакавікаму Акту.

Англамоўная прэсса ў прэсе іншых нацыянальнасцяў была дакладна пайфармавана аб дні Незалежнасці БНР. У гэтай прэссе звязаліся адпаведныя артыкулы на тэму 25 Сакавіка, інфармуючы дакладна аб гісторыі змагання беларускага народа за незалежную дзяржаву.

І ўрэшце надыйшоў дзень 25 Сакавіка. Акадэмія пачалася адбрыгннем амэрыканскага гімну ў прыгожа ўдзекараўнік беларускім нацыянальным съвятыні і Пагоні залі Інтэрнацыональнага Інстытуту.

Мр. В. Пляскач прачытаў у ангельскай мове рефэрат на тэму 25-га Сакавіка, падчыркнуўшы, што беларускі народ ніколі не пагодзіцца з існуючай палітычнай рэчынасцю на бальшайшыне і будзе ўмкнута да ўздейснення пастулятаў, выражаных у Акце 25 Сакавіка.

Далей была прачытана праклямация Губернатара штату Мічыган Г. Мэнэн-Вільемса, які ў сваім прымове заклікаў прыступных больш цікавых гуртавацаў вакол сваіх нацыянальных арганізацый да больш ахвярнасці ўкладаць у сваю грамадзкую і нацыянальную спрачу.

Губернатар штату далей адмысловай тэлеграмай вітаў прыступных, жадаючы вытрываласяці ў поспехаў у працы на карысць адраджэння незалежнасці Беларусі.

Наступна быў адчытаны прывітаныні сонатараў ЗША Чарльза Поттера й Патрыка Мэя Намара ды адмысловы зварот кандыдата Джона Д. Лесінскага да прыступных. Успомнены кандыдат зрабіў адмысловы даклад на звычайнай сесіі Кангрэсу на тэму 40-ых угодкай адвешчанія незалежнасці БНР. Гэты даклад быў запісаны ў афіцыйным весьніку Кангрэсу з 28 лютага 1958 г.

Мэр гораду Дэтройт сп. Люі Мір'яні ў сваім прывітаныні падчыркнуў, што ён надзвычайна ганарыцаў тым, што сядро сваіх грамадзян мае зарэгістраваны Беларусаў, якім жадае найлепшых поспехаў у іхнай нацыянальнай працы ў імкненях.

На асаблівую ўлагу заслугоўвае прымова старшыні Амэрыканска-Латыскага Задзіночнага ў Дэтройт сп. С. Рудзіцкага, які падчыркнуў, што Латышы й Беларусы разам з іншымі панявоненімі народамі павінны тварыць супольны маналітны блёў у змаганні за незалежнасць сваіх народоў.

У надзвычайна прыгожай мастацкай праграме, якою так умела ў складзе кіраваў рэгент сп. К. Кіслы, выступіў хор

і ташавальны гурток беларускай школы ў Кліўлендзе. Нашы маладыя артысты зачарвалі ўсіх сваім мастацкім выкананнем песьняю і танцу. У праграме быў ўпіленаці ў дэкламацыя беларускіх патріятычных вершаў.

Дэтройт таксама браў удзел у мастацкай самадзеянасці. На асаблівую ўлагу заслугоўвае съп'ед ведамай беларускай салісткі-сопрано Веры Дубнік, якая так прыгожа ў памастацку выканала некалькі беларускіх песьні. Сі-ня Вера Блоцкая з пачуцьцём прадэкламавала верші Пётра «З чужыны», сп. Ю. Казура выканала песьню собской кампазіцыі «Ой, чаму я...».

З жыцьцем і эстэтычным пачуцьцём пратанцавалі «Ліваніху» сп. сп. Веры Блоцкай і Святланы Пляскач.

На акадэміі быў таксама прысутныя яго саскі з далёкага Кліўленду, Грант Рапід і Лінданд (Канада).

Але дзе быў ў гэты дзень шматлікі тыя, што таксама называюць сібе Беларусамі й якія засёды афішуюць сваё палітычнае «кредо», быццам яны цівёрда стаяць на прынцыпах Акту 25-га Сакавіка? У гэтым выпадку ім не хапіла адварот, каб узяць удзел у акадэміі, якія глядзячы на заклік Губернатара штату. Гэтыя людзі, што страйці пачуцьцём свае нацыянальнае годнасці, выслугоўваючыся перад чужкімі арганізацыямі, якія іх лічыць за ніжэйшыя элементы, выразна паказалі сваё ablічча.

Віданца съвётыя ідэалы 25 Сакавіка не прамаўляюць да іх рэнегацкага сумлення.

**Прысутны**

## у Нью Брансвіку

Святкаванье Сакавіковых угодкаў адбылося тут 25 сакавіка. Урачыстасць была асаблівай агаданасцю Беларусі. Урачыстасць была асаблівай агаданасцю Беларусі. Урачыстасць была асаблівай агаданасцю Беларусі.

Урачыстую акадэмію адкрыў старшыня мясцовага аддзела БАЗА сп. М. Дубніга, які ў сваім прымове заклікаў прыступных больш цікавых гуртавацаў на падыходзе да адміністраціі. Урачыстасць была асаблівай агаданасцю Беларусі.

Пасылья перапынкі з пачастункамі кавай, пачалася мастацкая частка, у якую ўваішлі танцы і съпевы ў выкананні наўшых малых артыстах, а таксама моладзі. Усе выкананілікі выступалі вельмі ўдала, шкада толькі, што з недахопу часу праграма мусіла быць скрачанай.

Прынагодны рефэрат прачытаў сп. В.

## 25-га Сакавіка ў Кліўлендзе

(Заканчэнне з 2-ой бачыны)

справіўся вельмі добра, і яму ў вялікай меры заўдзячылася ўдача ўсяго маніпулятара. Сі-ня Іра Каляда прыгожа выканала соле «Слуцкі ткачы» (Туранкова), усе-ж іншыя песьні выканвалі хор пад кіраўніцтвам сп. К. Кіслы. Верш «Вы сэры гаражы наесьці...» (С. Ясеня) дэкламаваў сп. Ю. Каляда ў верші «На Слуцкі ўгодка» (Н. Арсеньев) — сп. Ул. Дунец.

Цікава перадаць на паперы ўражанье якое дае мантаж у цэласці. Адно трэба адзначыць, што праца ўкладзеная як імітация пасылья ўгодкі Сакавіка.

Пасылья ўгодкі незалежнасці Беларусі пісалі ў кліўлендскіх газетах: «Cleveland Press» за 28 сакавіка, «Cleveland Plain Dealer» за 31 сакавіка, польская газета «Wiadomości Codzienne» за 27 сакавіка, у якой таксама ўнумары за 1 красавіка быў зъмешчаны добры артыкул Г. Неміры аб адвешчаніи незалежнасці БНР.

**Кліўлендзкі**

## Святкаванье 40-ой гадавіны 25-га Сакавіка ў Лёндане

розных культурна-грамадзкіх арганізацый і палітычных дзеячоў. Сабралася больш за пяцьдзесяц асоб.



## БАЦЬКА УШЧЫНА

## Сакавіковая гадавіна ў Лювэне

Святкаванье 40-х угодкаў абе-  
щчаныя Незалежнасці Беларускай  
Народнай Рэспублікі, Саюз Беларусаў у  
Вялікай І Згуртаванні Беларускіх Сту-  
дэнтаў у Лювене наладзілі ў нядзелью  
23-га сакавіка ў Беларускім Студэнц-  
кім Доме ў Лювэне.

Урачыстасць распачалася Багаслуж-  
бай адпраўленай а. Аўгеманам.

Пасля Багаслужбы адбылася Акадэмія. Присутны заслухалі даклад пры-  
свеченых Сакавіку. Прычым даклад  
быў зроблены ў форме мантажу — ілю-  
страваны адмысловы песьнямі й вер-  
шамі.

У канцы дакладу з гарачымі й пад-  
бядзёрачымі словамі выступіў апякун  
беларускіх студэнтаў і вялікі прыяцель

Беларусаў а. Робэрт Ван Каўвэларт дэ  
Вільс.

Айцец Робэрт вельми вобразна прад-  
ставіў прысутным неабходнасць на-  
лежнага адзначання Сакавіковых угод-  
каў усім Беларусам. Гэтая штогадо-  
вія ўрачыстасць — гэта наша дамон-  
страцыя перед вольным съветам, што-  
мы не злакліся ў зрачомся праву на  
незалежнасць, дэманстрацыя няпры-  
мінасці з акупантамі.

Акадэмія закончылася адспяваньнем  
беларускага нацыянальнага гімну.

З нагоды гэтага вялікага нацыяналь-  
нага съяўля ад «мя прысутных быў вы-  
слана прыўтанальная тэлеграма сп. Прэ-  
зыдэнту БНР інж. Міколу Абрамчыку.

Ж

Святкаванье Сакавіковай гадавіны ў  
Аўстраліі

у Сындию

40-ыя ўгодкі абе-щчаныя незалеж-  
насці: нашае дзяржава давялося нам  
адзначаць у неяўлікай сямі беларускіх  
патрётаў, але паважна ўрачыста.

Адмысловы малебен за Беларускі на-  
род адслужыў а. Зялінскі. Хорам пама-  
стаку кіраваў а. Кунцівіч і ён-жа на  
пресебу настасцяла зрабіў глыбока ро-  
лігічную і патріятычную прамову да  
присутных. Пасля быў прачытаны  
Маніфэст Рады БНР ды адспяваны  
нацыянальны гімн.

На другую частку святкаванья склалася таварыская бяседа ў доме сп.  
Гавенчыка. Распачалі яе адспяваньнем  
«Отче наш». Потым на змену ішлі

съпевы, успаміны, таварыскія гутаркі.  
За зарганізованье гэтай часткі нале-  
жыцца падзяка спадарынам Лужынскай  
і Сіткоўскай.

А. Ляўрыновіч

## У АДЭЛЯЙДЗЕ

Дзень абе-щчаныя Незалежнасці Бе-  
ларусі съяўлявалі мы сёлета 30 сака-  
віка.

Хоць праграма съяўканья была  
крыху ў меншай, чымся ў мінукім го-  
дзе (на рыхтаваліся народныя танцы),  
але цэласць вышла нязвычайна ўдала,  
і, такім чынам, гэтыя вялікі дзень для  
беларускага народу быў годна адзнача-  
наны.

Съяўканье началося Багаслужбай,  
якую адслужыў прат. а. Міхаіл Шурко.  
Пасля Багаслужбы быў адмысловы малебен за Беларускі Народ, дзе ў казань-  
ні а. Міхаіл адзначыў съяўтасць тых  
дзяялал, за ажыццяўленне якіх зма-  
гаеца наш народ.

Вечарам, пры перапоўненай залі —  
апрача Беларусаў было шмат гасцей ін-  
шых нацыянальнасцяў — пачалася Акадэмія, якую адкрыў уступным словам  
сп. П. Трысмакоў. Хор пад кіраў-  
ніцтвам М. Буралома адспяваваў беларускі нацыянальны гімн.

Пасля гімну сп. Левановіч прачытаў  
адышырны реферат прысьвячаны 40-ым  
годкам незалежнасці Беларусі.

З нашыми нацыянальнымі съяўтам ві-  
талі нас і прадстаўнікі ад гасцей: сп.  
Зялінскі ад УНРады які ў сваіх пры-  
вітальніх прамове падчыркнуў суполь-  
насць інтэрэсаў украінскага і беларускага  
народаў у змаганні за незалежнасць, і сп. Цюрак ад украінскай  
грамады ў Паўднёвай Аўстраліі, які  
адзначыў прыязні Украінска-беларус-  
кія дачыненія ня толькі ў сучасных,  
але і ў часы колішняга Вялікага Кін-  
ства Літоўскага.

Хоціца адцімець, што апошняя ўра-  
чыстасць была адной з найпрыгажей-  
ших, якія даслоў рабіліся ў Ашаве.

Позна ўвечары ўсе разыходзіліся з  
моімі верай у перамогу съветлых ід-  
алаў 25 Сакавіка.

Таронтаец

Я ўсьцяж адзін, хаця-б і зь ёй ішоў;  
І я нічога да канца гадоў,  
Ня смеючи прасіць, не атрымаю.  
І хоць ласкаўасці надаў Бог ёй,  
Яна прастуе пущінай сваёй  
І шэпт мае любові ня ўчувае.  
Калі-ж душою стродкая, спакнене  
Ёй поўны гэты верш — яна шапне:  
«Хто-ж гэтая жанка?» — і не ўгадае.

МЛОСНАСЦЬ  
(З П. Вэрлена)

Я — падупалы Рым, каторы пазірае  
На белых барбараў, на бушаваньні іх,  
І стылем залатым лялотна акрастых,  
У блеску сонечным, стаміўшыся, складае.

У самотным сэрцы — зло, ў душы — нуда густая.  
І бітвы чуючы, каторых шум ня сціх,  
Ня можа, кволы, ён дайсыці жадань сваіх,  
Ня хоча рушыцца, жыцьця не аздабляе!

Ня можа, кволы, ён, ня хоча нат сканаць!  
Усё зьведана! Батыль, ты скончыш съмех? Даволі!  
Усё зьведана! Няма чаго прамовіць болей!

Адно ёсьць, — вершыкі, што ўжо ў вагні гараша,  
Адно ёсьць, — п'яні раб, што вас не паважае,  
Адно ёсьць, — пусткі сум, што сэрца уражае.

НАСЛЕДВАНІЕ  
ПЕСНЯЎ НЕКАТОРЫХ НАРОДАЎ

1915

## СЪМЕРЦІ ШЭРШНЯ

Хто там едзе па Касовым полі?  
Едзе ў полі дэлібаш адважны —

«Сваток». Сп. сп. Зелянёўскі й В. Гіе-  
ліс выступіў з гумарыстычнымі алавя-  
даннямі, уводзічы прысутных у вісёлы  
настрой. Потым сп. Зелянёўскі і сп. С. Буралом паказалі абрэзок «Дзед і ба-  
ба», а на заканчэнні была пастаноўна  
п'еса «Суд». Гэтую п'есу мы ставіў ўжо  
другі раз, і траба прызнаць, што нашы  
выкананія за гэты час зрабілі значны  
прагрэс ў сонце мастацкага майстэр-  
ства. У ролях выступалі: В. Зелянёўскі,  
М. Буралом, А. Садоўскі, сп. С. Ран-  
ецкі, П. Ханеўскі, Ул. Акавіты, В. Гіе-  
ліс і Ул. Калесыніковіч.

Аўстралійскім гімнам закончылася  
п'еса «Суд». Гэтую п'есу мы ставіў ўжо  
другі раз, і траба прызнаць, што нашы  
выкананія за гэты час зрабілі значны  
прагрэс ў сонце мастацкага майстэр-  
ства. У ролях выступалі: В. Зелянёўскі,  
М. Буралом, А. Садоўскі, сп. С. Ран-  
ецкі, П. Ханеўскі, Ул. Акавіты, В. Гіе-  
ліс і Ул. Калесыніковіч.

Падчас урачыстасці сп. сп. Гадыская,  
Салоўская, Кушнір і Шуба сабралі 45  
фунтаў ахвяраў на пабудову царквы.  
Вялікае дзякі як ахвярадаўцам так і  
сабірнікам.

Арганізацыйны камітэт выносіць так-  
сама падзялку ўсім тым, хто ў той ці ін-  
шы спосаб спрычыніўся да наладжання  
гэтага съяўканья, ды асабіў дзя-  
кую сп. С. Буралом за аздобу сцены ў  
беларускім нацыянальным стылю за  
собскі кошт.

П. Т.

## У МЭЛЬБУРНЕ

У Мэльбурне частка беларускага ак-  
тыву плянавала зарганізаў «вялікага  
съяўканья». Але як заўёды, знай-  
шліся перашкоды як нутраныя так і  
вонкавыя, якія значна аблежвалі за-  
плянавану ўрачыстасць. Тым на-  
менш выпала яна зусім добра.

Напярэдадні съяўканья мы атры-  
малі з Амэрыкі брашуры ў ангельскай  
мове «Дзень Незалежнасці Беларусі» і  
разаслалі іх ад ім. Каардінацыйнага  
Камітэту больш ведамым асабістасцям  
з Аўстраліі. Гэта зрабіла пэўную пра-  
паганду нашай справы наўонкі, абы чым  
съвєтчыца прыхыльныя адказы з пажа-  
даннямі для Беларусаў.

Съяўканье было наладжана ў на-  
дзеле 30 сакавіка. Сабралася каля 100  
асабаў. Трэба шыкадаваць і крыху саро-  
міца, што ня было між імі шмат веда-  
емых беларускіх сём'яў.

Урачысты малебен за Беларускі Народ  
адслужыў а. архімандрит Мадэст, які ў сваім казаньні звяярнёў увагу на  
непераможныя дух беларускага народу,  
якія давядзе да зьдэйсьнення ідэялу  
Акту 25 Сакавіка.

Пасля ўрачыстага адкрыція Ака-  
дэміі сп. Сідзярэвіч і пакліканыя  
у прэзыдымон а. а. Мадэсту й Фёдара  
предстаўніку паасобных арганіза-  
цый, сп. Мікуліч прачытаў на доўгі,  
але добра апрацаваны рефэрат.

У далейшым прадстаўнікі ўкраінскіх  
і казацкіх арганізацый горача віталі  
Беларусу з нацыянальнымі съяўтамі  
з запаламі поўную падтрымку у суполь-  
ным змаганні з агульным ворагам —  
маскоўскім акупантам.

Пасля прыўтанічнай гасціці, віталі  
присутных ад імі мясцовых арганіза-  
цый сібры прэзыдымону; сп. Шынек  
прачытаў шмат прысланых прывітан-  
няў для Аб'яднання, а сп. Скабей пра-  
чытаў Маніфэст Рады БНР. а таксама  
присланыя прывітанні для Згуртаван-  
нія.

Інсцэнізація «Маці й сын» Я. Купа-  
лы, у выкананні вучняў беларускае

## Аднаасабовая дыктатура Хрушчова

Напасльедак сталася, чаго бальшыня раваць дзяржавай, ці будзе змушаны і на Захадзе спадзявалася: канец калек-  
надалей весьці больш ліберальную па-  
літыку? Пытаныне гэтае ёсьць нязвы-  
чайнай важнай у роўнай меры для воль-  
нага съвету, як і для народу Савецкага  
Саюзу. Адно толькі Захад не ча-  
нага съвету, як і для народу Савецкага  
Саюзу, а так-жя ў саюзістых кра-  
інах.

Многія заходнія абсэрваторы ўважа-  
юць, што дыктатура Хрушчова на бу-  
дзе такой жорсткай, безагляднай і кри-  
гавай, як дыктатура Сталіна. Гэтыя свае  
прагнозы яны выводзяць, папершае, з  
больш мяккага паваротлівага харак-  
тару самога Хрушчова і, падругое, — і  
гэта найважнейшыя — з ціпераўнікай  
нутранага культа ягонае асобы, да ча-  
го ня мала прычыніўся і сам Хрушчов,  
адблісці глыбокія нутраныя зъмены ў  
кірунку лібералізаціі курсу й талера-  
ванія дамаганьні ў большае «свабоды»,  
зъмены, якія паварот сталінскіх метадаў  
робіць проста немагчымым.

Мы аднак, трываемісць цвёрда пагля-  
ду зусім іншага. Уступкі, зробленыя на-  
сельніцтву пасля съмерці Сталіна, ме-  
лі, на нашу думку, дзве галоўныя  
прычыны. Папершае, сам факт съмерці  
адзіннадцатага дыктатара і змаганье  
за ягону спадчыну мусіў у значнай ме-  
ре аслабіць нутраную дысцыпліні ў вы-  
кладацьці зразумелыя ў такіх выпадках  
фэрмэнты сядро насељніцтва. Падруг-  
ое, сам факт, што дыктатура, каб замацава-  
ць саюзістых пазыцыі, было змушана зрабіць некаторыя  
уступкі насељніцтву ў выкладацьці сядро

якіх паслядзіўшы дыктатара. Гэта пры Сталіне  
дзяліцца на паслядзіўшы дыктатара і змаганье  
за ягону спадчыну мусіў у значнай ме-  
ре аслабіць нутраную дысцыпліні ў вы-  
кладацьці зразумелыя ў такіх выпадках  
фэрмэнты сядро насељніцтва. Падруг-  
ое, сам факт, што дыктатура, каб замацава-  
ць саюзістых пазыцыі, было змушана зрабіць некоторыя  
уступкі насељніцтву ў выкладацьці сядро

якіх паслядзіўшы дыктатара. Гэта пры Сталіне  
дзяліцца на паслядзіўшы

# Недарэчная і шкодная канцэпцыя

Мы часта на бачынах нашай газеты Эўропе. Яны зьведзены аўтарам да пяці прыгодаў яскравыя прыклады выказава- наступных пунктаў:

1. Эканамічнае жыцьцё краіны павін- дзеячоў ці ведамых журналістых, якія, на ўсыці далей.
2. Што да систэмы кіраўніцтва, дык зразумелі й правильна ацэніваюць імпэ- рыялістычныя імкненія Масквы, ейную стратэгію ў наступе на вольны съвет, кіраванія, якая добра функцыяне, а ды, здаочы сабе справу з усяе небясь- пекі, якая навіслі над гэтым съветам, стараюца шукаць і знаходзяць належ- ная мэтады супрацьдзеяния.

Аднак мы лічым сваім абязвязкам ін- фарматаваць нашых чытчоў і аўтараў да- лакопах, якія загадзя падрыхтоўваюць нашу паставу перад ворагам павінна быць наступнай: Мы маєм сваім съесты- стратэгію ў наступе на вольны съвет, кіраванія, якая добра функцыяне, а ды, здаочы сабе справу з усяе небясь- пекі, якая навіслі над гэтым съветам, стараюца шукаць і знаходзяць належ- ная мэтады супрацьдзеяния.

Што-ж гэта за «барона», якую прапа- ную аўтар? Перш-на-перш і прантане- заходня-эўрапейскім дзяржавам ства- рыць эўрапейскую арганізацыю дзяржа- вай на дагаворных прынцыпах. Гэты но- вы твор павінен абласцюна адмовіцца ад усялякіх відаў атомнае зброі ды выма- віць амэрыканскім збройнымі сіламі права на прыбываючыя на эўрапейскай тэрыто- рый. Собсці-ж збройныя сілы эўрапей- скай арганізацыі павінны абмежавацца да ўтрымоўвання нутранога парадку, а ў выпадку збройнай агресіі — да пасыў- вай супраціўству!

Трэба сказаць, што аўтар вельмі ля- гічна ё пасыядоўна прадугледжвае вы- ник ў выпадку такое «палітыкі». Ен пі- ша аб гэтым наступнае:

«Найпаважнейшым рэзыкам прапана- ванай мной палітыкі бяз ужыцця сілы можа быць расейская акупация трэты- рый эўрапейской арганізацыі. Я могу са- бе ўяўіць, што Савецкі Саюз скажа на- ступнае: «ЗША пастановілі трывмаць на- далей атомную зброю. Яны, прайду, эва- куавалі свае базы ў Ангельшчыне ю на- кантынэнце, але яны іх маюць яшчэ (магчымы) у Ірландыі, Паўночнай Афры- цы і Арабіі. Нам, каб бараніца ад ам- рыканскай агресіі, неабходна мець свае

базы ў Ангельшчыне ю Заходняй Эўропе. Дзеля таго мы патрабуем, каб такія ба- зы былі дадзены Савецкім Саюзу на правох арэнды». Гэта быўла-б праба, і, бя- зумоўна, мы павінны-б былі з абурэн- нем адказаць адмоўна. Звычайная інва- зія, як рэакцыя Крамля, сустэрла-б, згодна прынцыпу эўрапейской арганіза- цы, толькі сымбалічны супраціў, і тады-б мы былі акупаванымі».

Запропанаваўшы сваю «палітыку» ё зрабіўшы лягічны вывад, да чаго-б яна прывяла, аўтар далей дзея прапанавы, як змагацца ё савецкім акупантам. І тут мі- маволі напрошоўшы пытаньне: пашто-ж із імі тады змагацца, калі перад гэтым дабраахвонта амдаўляцца ад абароны ды навет правакавацца гэтым самым савец- ку інвазію? Гэта гужо пад ніякую лё- гічку падвесці нельга.

Але прыгледзімся бліжэй да аўтара- зых «тэзы» у дачыненьні «змаганьня» супраціў савецкага акупанта ў Заходній

Свабода слова? сходаў? Абсурд. Што значыць — «нельга зrezыгнаваць»? Хто-б з Ангельшчынай дамагаўся «рэзыгна- цыў»? Цераз некалькі месяцаў, у най- лепшым выпадку — некалькі гадоў, самі пакорна змобуклі-б. Не памагла-б тут ні вышэйшасць, ні дастойнасць.

І наўшчыла больша недарэчнасць — пера- конаваць у таіх умовах акупантамі аб вы- шэйшасці ѹ перавазе дэмакратыі над камунізмам! Апошні эўрапейскія краіны сталіся камуністычнымі — а тут раптам гаварыць аб перавазе дэмакратыі! Камуністычнае лёгіка ў гэтым дачыне- ны вельмі-ж простая: хто перамагае — таго і прафа. Ці-ж аўтар забыўся на на- даўні трохом «сацыялістычнага ладу»

— «спутнікі»? Як толькі першага з іх ўдалосці запусціць, бальшавіцкая пра- паганда адразу-ж загудзела, што гэта яшчэ адзін доказ вышэйшасці ѹ пра- вільнасці камуністычнае систэмы. А ці-ж скамунізаваныя рэшты Эўропы на- было-б для іх таксама лішнім «доказам» гэтае вышэйшасці?

Аўтар гэтае трагі-камічнае «абарону» піша таксама, як камунізм ў практи- цы выглядаў-бы ангельскі супраціў. Ян прыклад ён брэз Брытанскую радыёвую карпаратарыю (Bi-Bi-Si) даслоўна піша:

«... дапушчаю, што Саветы для Bi-Bi-Si вызначылі-б цэнзара. Я лічыў-бы тады абавязкам працацікі Bi-Bi-Si браці- удзел пры перадаванні праудзівых ве- стак, паведамленняў, праграмаў-гутарак, музыкі й г. д., але затое ўстрымоўвацца браці-удзел у перадаванні праграмаў, якія садзейнічаюць умацаванню каму- нізму. Найвышэйшы ангельскі ўрадавец, які-б быў пакінуты на сваім становішчы, павінен лічыць сваім абавязкам вясці пісьмалінейную вінту супраціў паса- вання. У сувязі з гэтым напомнім, што Сталін злушчыў функцый шафа партыі і ўраду ў траўні 1941 году, г. зн. у мамант максімальнага напружання ў міжна- родных дачыненнях. Тактыка камбіна- ванай апрафоўкі Захаду пры помочы прапановаў дзеля адпружання міжна- роднай ситуаціі і адкрытыя пагрозы зъмешчае ў сабе магчымасць вельмі небясьпечнага павароту падзеяў. На вы- ключаная магчымасць, што сучаснае «мирнае наступленне» видзеца Саве- тамі дзеля таго, каб падгатавацца палі- тичнай атмасферу для круглога паваро- ту да беспасрэдняй агресіі».

Апошні палітычны ходы Хрушчова ў значайні меры пачынаюцца вышэй прыведзенія меркаваньні.

# Аднаасабовая дыктатура Хрушчова

(Заканчэнне з 5-ай бачыне)

На нашу думку, зусім лягчына спро- буя прагнозы далейшых падзеяў у Савец- кім Саюзе зрабіў навуковы супрацоўнік Інстытуту для Вывучэння ССР Г. Ах- мінau, які ў № 48 (за 1. 4. 58) выдава- нага гэтым-ж Інстытутам «Аналізу

яшчэ няведама, што камунізм выкі- не Хрушчоў у галіне нутранай паліты- кі Савецкага Саюзу. Затое ў замежнай палітыцы ўжо цяпер зрабіў ён некаторыя ходы, якія абазначаюць узмоўнены ды- пляматычны і прапагандовы наступ суп- апошніх падзеяў пісаў:

«...Хрушчоў фактычна мае толькі два сядркі для стабілізаціі свай ула- ды. Адзін сядрак заключаецца ў тым, каб пры помочы большай або меншай шы- рокай чысткі фізічнае зынішчыць кан- курэнта, што асталіся ў жыцьці, і штуч- на стварацца магчымасць высоўвання сваіх прыхільнікаў.

Другі сядрак заключаецца ў тым, каб

апошняя сесія Вярховага Савету два сядркі для стабілізаціі свай ула- ды. Адзін сядрак заключаецца ў тым, каб прыняць пастанову аб спыненні Савец- кім Саюзам прыбных выхуаў атамнай і вадароднай бомбамі, а цяпер Хрушчоў і ўся савецкая прапаганда заклікае заходніх вялікадзяржавы зрабіць тое самае. Уесь цынізм гэтай савецкай пастановы палаігае на тым, што Саветы якраз нядыўна выканалі вялікую сэрно прыбных узрываў гэтым бомбамі і могучы цяпер на даўжышы час іх спыніць, ні- чога на трачаны на эфектуўнасці сваіх збраенняў. Затое Амэрыка свае такія-ж эксперыментальныя ўзрываў заплянавала на канец лістапада вялічесці віні і вадароднага аружжа.

Такім чынам савецкая пастанова аб спыненні прыбных узрываў мае вылуч- на прапагандовыя мэты, накіраваныя на падмінаванне аўтарытату заходніх дзяржаваў у вакох розных праціўнікаў атамнага і вадароднага аружжа. Гэта тым болей, што Саветы, як сказана ў пастанове, у кожны момант могуць узна- віць дас্তавчаны із атамнай і вадароднай бомбамі, калі заходні дзяржавы будуть гэтым дас্তавчаны пра- дадзяцца. Ня глядзячы на ўзвес навет нядыўна завуальваны цынізм савецкай пастановы, ейны прапагандовы эфект для рознай масыці пацыфістых на За- хадзе будзе будзе бяспрэчны.

Другім палітычным ходам, зробленым Хрушчовам адразу-ж пасля намінацыі яго прэм'ерам, была ягоная васьмідзён- ная паездка ў Вугоршчыну. Спасярод сатэлітных краін Хрушчоў у новай свай ролі прэм'ера першую адведаў Ву- горшчыну, якую зъяўляецца галоўным вонгішчам антысавецкага руху. Гэтым ён хацеў паказаць, што ўсякі бунт тут ужо скончаны, а кідаючы пагрозы пад адрасам эвітуальны новай рэвалюціі, даў дзязуменіні, што Масква на сыцерпіці ніякай формы непаслухненства ў сатэлітных краінах. З другога боку, ягонам візіта ў Будапешце была вымойным адказам на дамаганне пра- зыдэнта Айзэнгагера, каб на плянаванай канфорэнцыі на найвышэйшай узроўні разглядалася пытаньне свабоды для краіны Сярдні-Усходні Эўропы.

Такім чынам многія важныя сымто- міи паказваюць, што савецкая замежная палітыка пры аднаасабовой дыктатуры Хрушчова ўваходзіць у новую фазу ўз- моцненага дынамізму.

Язэп Каранеўскі

## Байкот сацрэалізму

Ня глядзячы на традыцыйную і нядыў- личную нуду савецкай прэзы, сустракаю- щася аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і сказалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

(Заканчэнне на 7-ай бачыне)

На гэтае падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Першым чынам — перадавы артыкул пад гучным загалоўкам «Жыць інтарэ- самі народу». Напісаны ён з наўгода на- дыходзячага IV-га Зезду Саветаў пісь- меныкаў Беларусі. Калі на чытаві- чынога, акрамя загалоўка, дык з артыкуу- лу застаецца вельмі добрае ўражанне. Быў запраўды — ці не шляхотнае гэта заданне для пісьменніка — жыць ін- тарэсамі народу, дзяліць разам з ім — адлюстроўваць у сваіх творах жыць- чынога інтарэсамі народу.

Пасля падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Імінай падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Імінай падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Імінай падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Імінай падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Імінай падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, якія вартыя таго, каб іх чытацца і навет перачытацца. Прыкладам, такім паасобнікам зъяўляецца газета «Літаратура і Мастацтва» з 22 сак- тавікай апошняй і скозалі-б і напісалі-б такоё, што аўтару ён сънілася-б.

Імінай падзея ў савецкай пастанове, сустракаючыся аднако вельмі павалчынна па- собнікі газетаў, я

(Працяг з папярэдняга нумару)

Пленарнае паседжанье началося 17. 12. (ст. ст.) надвечар. На гэтым паседжаньні меліся агаварыцы і прынцыцы найважнейшыя пытанні а будучыні Беларусі. Сыпярша выступалі некаторыя дэлегаты як-бы з уступнымі прамовамі й падчырковалі важнасць надыходзячага гісторычнага паседжаньня. Аж неўспадзейкі падыйшоў да прэзыдыму нейкі высокі чарнамазы з лахматымі нічеснымі власамі ў простым салдацкім шынэлі чалавек і прапрасі слова дзеля прывітаньня Кангрэсу. Ён сябе назваў камандантам места Менску, але дакуманта не паказаў. Прэзыдым стаў адмаўляць у ягонаў просьбэ. Адзін дэлегат Кангрэсу з групы абласцікі жыдок, які ўжо ў 1917 годзе быў узвядзены ў пратарышкі, сказаў, што знае гэтага чалавека, што гэта камандант места Менску — Крывашэн. Прэзыдым даў яму слова для прывітаньня. Крывашэн узыйшоў на трывану і гаварыў доўга, але бяссансоўна — без сувязі слоў у сказах, паўтараючыся ўзаймна. Я як не стараўся злачыць сэнс ягонаў прамовы, але эмоты толькі зразумецца, што яму ніяма часу ні спаць, ні сесьці, што ў яго вельмі шмат працы, дэлегатаў Кангрэсу. Пад буру выкрыкаў

што ўжо трое сутак, як ія спаў. Дэлегаты ўжо даўно пакінулі яго слухаць. Адны сталі між сабой размаўляць, іншыя старшыня Кангрэсу стаў заклікаць да прададку. Дэлегаты абурацца на прэзыдым, што ён розных прыблудаў пускае на трывану і гэтым марнует час. З заі чуліся галасы: «Гнаць п'яніц з ціціца дарагі час, які трэба выкормыць трывану!» Калі прэзыдым настойліва працягнуў гнаць яго з трывану, дык ён загаманіў: «Абвяшчай сход зачыненым. Таварышы, разыйдзесце!»

Хто-ж гэта такі Крывашэн? Аб ім мянец расказвалі, што ў часе вайны ён служыў у нейкім транспарце і амаль кожны дзень можна было яго спатканаць на Нізкім Рынку штоколечы прадаючы: ці то папонку ад каня, ці рэмэн, ці якую салдацкую вопратку.

Паводзіны Крывашэніна вельмі абурылы

і сывістаў Крывашэнін пакінуў трывану і тэст супраць нячуванага гвалту над выхадамі беларускага народу. Праца Кангрэсу працягвалася далей. Першым чынам прыцягваеца да грамадзкай адказнасці жыдок-ахвіцэр, што зарожамэндаваў прэзыдыму Крывашэніну. Прыышла вестка, што крывашэніны ведамі, што ўчарашичыя вечара, калі ўзноў ідуць у памешканье Кангрэсу. Дэлегаты Кангрэсу сіпярша стаўпіліся ў дэзвярах, каб на ўпусціціх іх у залу.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы расчыніліся насынеч і ў залу уварваліся чырвона-гвардзейцы на чале із сваім начальнікам Рэмнёвам. Яны раптам занялі ўсе праходы, абкружылі прэзыдым, началі яго арыштаваць і выводзіць за дэзверы. Крывашэн і Рэмнёў уважалі, што яны дэлегаты перад ім будуюць у момант барыкады з крэслай. Калі крывашэніны пачынаюць разыбрэцца гэтым барыкадам, дык на іх праз галовы дэлегаты паляцяці крэслы, і ў момант вырасла новая, яшчэ вышыншайшая барыкада. Крывашэніны зміняліся з дэлегатамі, началі працягваць кольбамі або падлогу й патрабаваць, каб дэлегаты выходзілі. Дэлегаты на залі было шмат, больш, чым сінія чырвона-гвардзейцаў. Правы нейкі час выявілася, што частка чырвона-гвардзейцаў была ўжо разброеная. Гэта сталася працягом. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хапаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў на сталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і сказалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хапаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў на сталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хапаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хапаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

на Берасцейскую станцыю ў санітарныя вагоны, але падаўся на Старожоўку шукаць гасподы свайго знаёмага, Калі прыйшоў да яго, дык быў ужо досьвітак. Трохі адпачыўшы, я раніцай пайшоў на Пляц Волі, дзе ў бытве губэрнатарскім доме памяшчалася Вялікая Беларуская Рада і Вайсковая Рада. Але пры ўваходзе спаткаў бальшавіцкую варту. Я пачаў праходжацца па пляцы, аж спаткаў знаёмага дэлегата Кангрэсу ў запытку, ці ён ведаў што аблёс кіраўнікоў Кангрэсу: Серадзе, Езавітаву, Прушынскім і інш. Ён адказаў, што ўсе жывыя і знаходзіцца на волі. Пры гэтым ён мне панаў. Прыышла вестка, што крывашэніны вечара, калі ўзноў ідуць у памешканье Кангрэсу, дэлегаты Кангрэсу сіпярша стаўпіліся ў дэзвярах, каб на ўпусціціх іх у залу.

Праца Кангрэсу працягвалася далей. Першым чынам прыцягваеца да грамадзкай адказнасці жыдок-ахвіцэр, што зарожамэндаваў прэзыдыму Крывашэніну. Прыышла вестка, што крывашэніны ведамі, што ўчарашичыя вечара, калі ўзноў ідуць у памешканье Кангрэсу, дэлегаты Кангрэсу сіпярша стаўпіліся ў дэзвярах, каб на ўпусціціх іх у залу.

Праца Кангрэсу працягвалася далей. Першым чынам прыцягваеца да грамадзкай адказнасці жыдок-ахвіцэр, што зарожамэндаваў прэзыдыму Крывашэніну. Прыышла вестка, што крывашэніны ведамі, што ўчарашичыя вечара, калі ўзноў ідуць у памешканье Кангрэсу, дэлегаты Кангрэсу сіпярша стаўпіліся ў дэзвярах, каб на ўпусціціх іх у залу.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хапаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хопаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хопаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хопаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хопаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукамі, дык за гэту саму стрэльбу хопаліся яшчэ чатыры руки. Крывашэніны запранавалі дэлегатам звярнуць ім стрэльбы альбо пакінуць залю. Ім стрэльбы аддалі і яны ўзпрафруды выйшлі. Гэта наладыла на духу. Ізноў началі пратэставаць супраць бальшавіцкага гвалту, але працягом увесь час стаяў насталох, а барыкадаў не разыбралі.

Калі залі ўспакоілася і Кангрэс узноў распачаў працу, дэзверы, пабачыў, што там рэчы пацаскідывані, які папала, бо яшчэ на было часу іх упаратака. Там я спаткаў шмат сваіх знаёмых і кіраўнікоў Кангрэсу. Мне тады адрыс і скозалі пасля паднёсці прысьці на Віленскую станцыю ў клуб чыгуначнікаў Лібава-Роменскай чыгункі, дзе будзе адбыцца падзея. Калі стаіць між дэлегатамі чырвона-гвардзеец і стукае стрэльбай або падлогу, трymaючи яе дэзвіюма рукам

## З выдаўецкай нівы Казакаў

Перагортваючы бачынкі гадавікоў «Бацькаўшчыны», мы час ад часу знаходзім карэспандэнцы, якія паказваюць на шырае супрацоўніцтва й запраўдную дружбу між Казакамі й Беларусамі на эміграцыі. У тых мясоўсьцях, дзе ёсьць і казацкі й беларускі арганізацыйныя асяродкі, німа амаль такога вынітку, каб на беларускіх імпрэзах ня было Казакаў, і наадварот. Узаемна па-шана, прызынь ды супольная доля — злучае нас тут у вадну сям'ю змагароў за нацыянальныя праваў нашых паняволеных народаў.

Святочны час мы шырока насыяўляли на бачынах нашае газеты страшную трагедыю Казакаў, якую ім давялосі перажыць у першыя пасяльванные дні ў Аўстрыі (Ліенц) — прымусовыя юбарбарскія выданыне іх у рукі бальшавікоў. Для казацкіх справы гэта быў страшны ўдар. Тыя аднакі Казакі, якім удалосі захавацца ў вольным свеце, яшчэ з большай упартасцю, з нязвычайнай ахвярнасцю працягвалі й пракаўляюць пракаўляюць і змагацца за казацкую справу.

Сяньня Казакі на эміграцыі маюць свае рознага характеру арганізацыі й установы, вядучы ажыўленую дзейнасць як арганізацыйна-нутраную так і вонкавую, рэпрэзентуючы казацкое ймя ды прадстаўляючы вольнаму съвету казацкую нацыянальную справу.

Апошнімі часамі асабліва ажыўленая дзейнасць у Казакаў заўважаеца на выдаўецкай ніве. Апрача прэзы ѹ іншых перыядычных выданыяў, выдаўца кніжкі мастацкага літаратуры, зборнікі, падручнікі.

Перад намі трох съвежых выданыяў: «Казацкі лемантар» і «Казацкая хрыстаматыя» Н. Посахава, а таксама «Тры браты — Аленъ — Дзядзя Янош» — П. Палікова.

З чысты выдаўецка-тэхнічнага гледзішча ўсе трох выданыяў беззаганны: добрая папера, чысты й выразны друк ды густоўнае аформленне вокладак робяць прыемнае ўражанье.

Што да самога лемантара, дык ня гле-дзяяны на яго тэхнічную бেззаганасць (у падручнікі зь ім выдаўзены ўжо даўно на эміграцый беларускі лемантар выглядае даволі прымітыўна), ўсё-ж на на-шу думку з мэтадычнага гледзішча ён мае некаторыя недаціцельныя. Папяршае тут заходзіцца цэлы шраг месцаў, дзе як прыклады з ужыццём тых ці іншых літараў падаюцца словаў цяжкія, словаў абстрактнага значанія. Бязумоўна, гэта не для дзяяц, якія толькі што пазна-юць таямніцу пісаных ці друкаваных значкоў. Зьяўляюцца на сябре ўвага ў канцы лемантара й пару за цяжкіх для пачынаючых дзяяц тэкстах, хонь хіба гэтае можа тлумачыцца тым, што ўкла-

### ПЕРШЫ УСЕБЕЛАРУСКІ КАНГРЭС

**Заканчэнне з 7-ай бачыны)**

загаманіў: «Пайшлі вон, мярзаўцы!» Калі яны хацелі нешта сказаць у сваю аба-рону ёй дадаў: «Хутчэй выбірайцесь, каб вашага тут і смуроду ня было! Калі будзеце болей назаліяцца, дык праз два дні будзе спынены рух на ўсіх чыгунах». Камісары паціснуліся за дзіверы. Дэлегаты да вечара закончымі сваю працу й разехаліся.

У Менску астаўся Выкананчы Камітэт і Рада Усебеларускага Кангрэсу. Гэты Выкананчы Камітэт і Рада, папоўніўшы свае рады новымі дастойнымі людзьмі й перайменаваўшыся ў Раду Беларускай Народнай Рэспублікі, абвесьцілі Акт 25-га Сакавіка і ўтварылі Урад Беларускай Народнай Рэспублікі, які праіснаваў, аপенінім часам на эміграцыі, да нашых дзён і цяпер рэпрэзентуе беларускі народ.

Дэлегат Кангрэс

### 10 год таму «Бацькаўшчына» пісала:

\*...Мы — ...яя супрапартыя, але толькі ў межах нацыянальнага адзінства, мэтасьведамага й мэтаськіраванага згуртаванага нацыянальна-незалежніцкага руху.

\*...І калі бальшавікоў завуць слушна чырвонымі фашыстамі, дык салідарысцікі ніза-фашысты (сябру расейскай партыі НТС — Рэд.) яшчэ з большай слушнасцю можна хрысьціць белымі бальшавікамі.

\* Шырака ведамы й заслужаны рэпрэзентант беларускага сцінчнага мастацтва на эміграцыі — Беларускі Тэатр Эстрады пад кіраўніцтвам камп. М. Куліковіча надовечы зьяўляюцца ў амэрыканскую зону із свайго другога гастроўнага падарожжа па ангельскай зоне Нямеччыны. У часе ад 14-га лютага да 3-га красавіка Тэатр даў 58 паказаў.

далініе меў якраз на ўвазе спэцыфічныя ўмовы, дзе нярэдка дзіцё толькі пасля пару клясяў пачатковая школы ў чужой мове, пачынае пазнаваць сваю мову ў пісьме. Тым ня менш, у вагульным трэбадзіцце дадатніе значаньне гэтага выданія.

«Казацкая хрыстаматыя» — сваеасаблівідна выданыне. Кнігі такога жанру, якія неабходна ў эміграцыйных умовах, на-шырае прызынь ды супольная доля — злучае нас тут у вадну сям'ю змагароў за нацыянальныя праваў нашых паняволеных народаў.

Святочны час мы шырока насыяўляли на бачынах нашае газеты страшную трагедыю Казакаў, якую ім давялосі перажыць у першыя пасяльванные дні ў Аўстрыі (Ліенц) — прымусовыя юбарбарскія выданыне іх у рукі бальшавікоў. Для казацкіх справы гэта быў страшны ўдар. Тыя аднакі Казакі, якім удалосі захавацца ў вольным свеце, яшчэ з большай упартасцю, з нязвычайнай ахвярнасцю ахвярнасцю пракаўляюць і змагацца за казацкую справу.

Сяньня Казакі на эміграцыі маюць свае рознага характеру арганізацыі й установы, вядучы ажыўленую дзейнасць як арганізацыйна-нутраную так і вонкавую, рэпрэзентуючы казацкое ймя ды прадстаўляючы вольнаму съвету казацкую нацыянальную справу.

Апошнімі часамі асабліва ажыўленая дзейнасць у Казакаў заўважаеца на выдаўецкай ніве. Апрача прэзы ѹ іншых перыядычных выданыяў, выдаўца кніжкі мастацкага літаратуры, зборнікі, падручнікі.

З кожнага зъмешчанага тут твору ад-чуваючыя, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўсялякіх галінах дзейнасці прыязных нам народу, і тым больш радуюць нас дасягненіны Казакаў, якія лічыцца на супольнае дзяя-дзяяцніцтва.

Заканчычаючы, хочам падчыркнуць, што нас, Беларусаў, залёты радуе кожнае дасягненіе ўва ўся